

Στοιχεία της νατουραλιστικής έρευνας.

1. Οι άνθρωποι οικοδομούν με ενεργητικό τρόπο τα προσωπικά τους νοήματα για τις καταστάσεις.
2. Το νόημα αναδύεται μέσα από κοινωνικές καταστάσεις, ενώ η διαχείριση του επιτυγχάνεται με ερμηνευτικές διαδικασίες.
3. Η συμπεριφορά και επομένως και τα δεδομένα μας είναι κοινωνικά ενταγμένα σε ένα κοινωνικό πλαίσιο και συνδέονται, εξαρτώνται και εμπλουτίζονται από αυτό.
4. Οι πραγματικότητες είναι πολλαπλές, δομημένες και ολιστικές.

5. Ο γνώστης και το αντικείμενο της γνώσης βρίσκονται σε στενή αλληλεπίδραση και δεν είναι δυνατό να διαχωριστούν.

6. Όλων των ειδών οι διερευνήσεις επηρεάζονται από τις αξίες του ερευνητή.

7. Η έρευνα επηρεάζεται από την επιλογή της βασικής θεωρίας που χρησιμοποιείται για τη συλλογή, την ανάλυση και για την ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

8. Η έρευνα πρέπει να συμπεριλαμβάνει «γενικές περιγραφές» της ενταγμένης στο πλαίσιο συμπεριφοράς.

9. Οι άνθρωποι λειτουργούν οικειοθελώς και οι πράξεις τους χαρακτηρίζονται από προθετικότητα και δημιουργικότητα.

10. Η κοινωνική έρευνα πρέπει να εξετάζει τα γεγονότα και τις καταστάσεις μέσα από την οπτική των συμμετεχόντων.

11. Οι ερευνητές δεν γνωρίζουν εκ των προτέρων τι θα δουν ή τι θα διερευνήσουν.

12. Τα νοήματα και η κατανόηση τους υποκαθιστούν κάθε είδους απόδειξη.

13. Η γενικευσιμότητα μπορεί να ερμηνευτεί ως τέτοια σε αναγνωρίσιμα, πολύ συγκεκριμένα ερευνητικά περιβάλλοντα και ερευνητικά αντικείμενα, παρά μέσα στο πλαίσιο της καθολικότητας.

14. Η κοινωνική έρευνα πρέπει να διεξάγεται μέσα σε φυσικά, μη κατασκευασμένα πλαίσια του πραγματικού κόσμου με όσο το δυνατόν μικρότερη παρέμβαση του ερευνητή.

15. Η κοινωνική πραγματικότητα, οι εμπειρίες και τα κοινωνικά φαινόμενα δίνουν τη δυνατότητα για πολλαπλές και πολλές φορές αντιφατικές ερμηνείες, οι οποίες μας προσφέρονται μέσα από την κοινωνική αλληλεπίδραση.

16. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλοι οι παράγοντες μέσα σε ένα πλαίσιο και όχι μόνο ένας ορισμένος αριθμός μεταβλητών.

17. Η θεωρία είναι δευτερογενώς θεμελιωμένη- τα δεδομένα υποδεικνύουν τη θεωρία και όχι το αντίστροφο.

Οι αξιωματικές αυτές παραδοχές έχουν συγκεκριμένες επιπτώσεις για το είδος της έρευνας που διεξάγεται.

1. Οι ερευνητικές μελέτες πρέπει να γίνονται στο φυσικό τους πλαίσιο, καθώς αυτό έχει σοβαρές επιπτώσεις στη σημασιοδότηση.

2. Οι άνθρωποι αποτελούν τα ερευνητικά εργαλεία.

3. Οι ποιοτικές μέθοδοι συμβαδίζουν ευκολότερα με την έννοια του ανθρώπου ως εργαλείου έρευνας σε σύγκριση με τις αντίστοιχες ποσοτικές.

4. Η δειγματοληψία σκοπιμότητας καθιστά εφικτή τη διερεύνηση των θεμάτων σε όλο το εύρος τους.

5. Η θεωρία αναδύεται και δεν είναι προκαθορισμένη. Η a priori θεωρία αντικαθίσταται με την θεμελιωμένη θεωρία.

6. Ο σχεδιασμός της έρευνας αναδύεται με την πάροδο του χρόνου (ενώ παράλληλα αλλάζει και το δείγμα με την πάροδο του χρόνου).

7. Τα αποτελέσματα της έρευνας αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης.

Ο σχεδιασμός μιας νατουρλιστικού τύπου έρευνας.

Παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την έρευνα:

Διάφορα προσωπικά ζητήματα του ερευνητή. Οι αξίες, τα συναισθήματα του και τα πιστεύω του μπορεί να επηρεάζονται στην ερευνητική διαδικασία και δημιουργούν σημαντικά ζητήματα.

Ο τρόπος με τον οποίο ο ερευνητής θα συμμετέχει στην ερευνητική διαδικασία.

Οι σχέσεις των ρόλων.

Τη διατήρηση των ορίων στην έρευνα.

Τη διατήρηση της ισορροπίας ανάμεσα στην συναισθηματική εμπλοκή και την συναισθηματική αποστασιοποίηση.

Τα ζητήματα δεοντολογίας.

Η αναστοχαστικότητα.

Τα 11 στάδια της νατουραλιστικής έρευνας.

1. Εντοπισμός του πεδίου.

Συνίσταται οι ερευνητές να μην έχουν κάποιες λειτουργικές μεταβλητές όπως στην ποσοτική έρευνα, αλλά να διαμορφώνουν ερωτήματα επίτοπου ανάλογα με τις καταστάσεις που παρατηρούνται.

2. Ενασχόληση με ζητήματα δεοντολογίας.

Σε ποιο βαθμό θα μπορεί ο ερευνητής να αποκαλύψει την ταυτότητα του προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση και πληροφορίες. Η νατουραλιστική και εθνογραφική έρευνα μπορεί να είναι καλυμμένη ή ανοιχτή.

Πρέπει να παρέχεται ασφάλεια στους συμμετέχοντες και να αποφεύγονται οι κίνδυνοι και το ρίσκο.

Το ζήτημα της εμπιστευτικότητας.

3. Η επιλογή του δείγματος.

Στον ιδανικό κόσμο ο ερευνητής θα μπορούσε να εξετάσει μια ομάδα στο σύνολο της. Αυτό μπορεί πλέον να συμβεί μόνο σε απομονωμένες η απόμακρες ομάδες.

Σε διάφορα άλλα είδη έρευνας η δειγματοληψία γίνεται στην αρχή. Στην εθνογραφική έρευνα η δειγματοληψία μπορεί να γίνει και κατά τη διάρκεια της έρευνας ανάλογα με τα δεδομένα που προκύπτουν.

Ποια είδη δειγματοληψίας χρησιμοποιούμε στην εθνογραφία;

«Βολική» δειγματοληψία, δηλαδή διαλέγουμε όποιον είναι διαθέσιμος.

Δειγματοληψία κρίσιμης περίπτωσης όπου διαλέγουμε μια ομάδα ατόμων που έχουν κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που μας ενδιαφέρουν.

Δειγματοληψία των ακραίων περιπτώσεων.

Δειγματοληψία της τυπικής περίπτωσης.

Δειγματοληψία της μοναδικής περίπτωσης.

Δειγματοληψία της συστημένης περίπτωσης όπου ο ερευνητής επιλέγει βάση σύστασης κάποιου ειδικού στο πεδίο.

Δειγματοληψία χιονοστιβάδας όπου οι πρώτοι συμμετέχοντες στην έρευνα μας συστήνουν άτομα από τα οποία μπορούμε να συλλέξουμε πληροφορίες.

4. Εντοπισμός ρόλου και διαχείριση της εισόδου στο πλαίσιο.

Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει θέματα σχετικά με την πρόσβαση στο χώρο της έρευνας, της δικαιολογίας να βρίσκεται ο ερευνητής εκεί, του ρόλου που θα έχει καθώς και τον προσδιορισμό των προσώπων κλειδιών που θα διευκολύνουν την πρόσβαση στο χώρο.

Προσδιορισμός του χρόνου που θα εισέλθει ο ερευνητής στο χώρο της έρευνας και στην ομάδα.

Η αποδοχή του ερευνητή μέσα στην ομάδα έχει να κάνει με μια πλειάδα παραγόντων, όπως το ντύσιμο του, την ηλικία του το χρώμα του δέρματος του, την προφορά του κτλ.

5. Ανεύρεση πληροφοριοδοτών.

Το στάδιο αυτό περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των ατόμων αυτών που θα έχουν γνώσεις για την κοινωνία ή την ομάδα που εξετάζεται.

Τα άτομα που πιθανόν να προσελκύσουν τον ερευνητή αρχικά σε μια ομάδα να είναι άτομα περιθωριακά με χαμηλό κύρος που προσπαθούν να το ανυψώσουν μέσα από τη σχέση τους με τον ερευνητή.

Επίσης ο ερευνητής θα πρέπει να είναι προσεχτικός να μη χρησιμοποιεί «καταδότες» καθώς κάτι τέτοιο θα κατέστρεφε το κύρος της έρευνας.

6. Ανάπτυξη και διατήρηση σχέσεων στο πεδίο.

Αυτό σχετίζεται με το πως ο ερευνητής διαχειρίζεται τις σχέσεις που αναπτύσσει μέσα στην ομάδα που εξετάζει.

7. Επιτόπια συλλογή δεδομένων.

Στο στάδιο αυτό ο ερευνητής διαλέγει τις μεθόδους και τις τεχνικές με τις οποίες θα συλλέξει τα ερευνητικά δεδομένα.

Κάποιες από αυτές τις μεθόδους είναι: σημειώσεις πεδίου, η συμμετοχική παρατήρηση, σημειώσεις, συνεντεύξεις, ημερολόγια, ιστορίες ζωής, έγγραφα, βιντεοσκοπήσεις, μαγνητοσκοπήσεις κτλ.

Οι σημειώσεις πεδίου μπορεί να καταγράφονται εκείνη τη στιγμή ή αργότερα.

Η συνέντευξη επίσης αποτελεί ένα σημαντικό τρόπο απόκτησης πληροφοριών.

Συμπληρωματικές πληροφορίες μπορούν να αποκτηθούν μέσα από έγγραφα και αρχεία καθώς και μέσα από διακριτικά κατάλοιπα πληροφοριών, όπως έργα τέχνης, φυσικά ίχνη και άλλα.

9. Συλλογή δεδομένων εκτός πεδίου.

Ορισμένες φορές προκειμένου οι ερευνητές να δώσουν εξήγηση στα φαινόμενα που μελετούν να χρειάζεται να πάνε πέρα από τα όρια των ομάδων που εξετάζουν.

9. Ανάλυση των δεδομένων.

Στο στάδιο αυτό έχουμε την οργάνωση, διερεύνηση και εξήγηση των φαινομένων. Προσπαθεί δηλαδή ο ερευνητής να βγάλει νόημα από τα δεδομένα του.

Σε αυτού του τύπου την έρευνα η ανάλυση ξεκινά ήδη από το στάδιο της συλλογής δεδομένων.

Ερευνητές έχουν ξεχωρίσει επτά βήματα στην ανάλυση δεδομένων.

Καταρχήν καθορίζουμε τις μονάδες ανάλυσης και υποδεικνύουμε πως αυτές είναι διαφορετικές αλλά και όμοιες μεταξύ τους.

Δημιουργία μιας ανάλυσης τομέα. Εδώ οι διαφορετικές κατηγορίες ομαδοποιούνται κατά τομείς ανάλογα με την ομοιότητα ή την αναλογία τους.

Διαμόρφωση σχέσεων και συνδέσεων μεταξύ των τομέων.

Εξαγωγή υποθετικών συμπερασμάτων. Εδώ ο ερευνητής περνά από την περιγραφή στην εξήγηση των δεδομένων.

Σύνοψη. Ο ερευνητής καταγράφει τα κύρια συμβάντα ή χαρακτηριστικά της κατάστασης που εξέτασε μέχρι στιγμής.

Αναζήτηση αρνητικών και ασύμβατων περιπτώσεων. Στην εθνογραφική έρευνα δεν ψάχνουμε μόνο πληροφορίες που επιβεβαιώνουν τις υποθέσεις μας. Θα πρέπει να είμαστε σε θέση να εξηγήσουμε τις περιπτώσεις που δε συμφωνούν με τα δεδομένα μας.

Παραγωγή θεωρίας. Εδώ ο ερευνητής φτιάχνει μια θεωρία προσπαθώντας να δώσει μια εξήγηση των καταστάσεων που εξέτασε και βίωσε. Μέσα από συνεχείς συγκρίσεις διασταυρώνονται τα γεγονότα.

10. Αποχώρηση από το πεδίο.

Ο ερευνητής θα πρέπει να αναχωρεί από το πεδίο και να διακόψει τις σχέσεις του με έναν τρόπο που θα δημιουργήσει τη μικρότερη δυνατή ενόχληση και αναταραχή στα άτομα, την ομάδα ή το χώρο που εξετάζει.

11. Σύνταξη της αναφοράς.

Στο τελικό αυτό στάδιο ο ερευνητής γράφει την αναφορά της έρευνας του.

Κριτική εθνογραφία. Αποτελεί αναδυόμενο κλάδο της εθνογραφίας που βασίζεται στην κριτική θεωρία και στόχο έχει να καταδείξει τα άτομα ή ομάδες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση μέσα στην κοινωνία και να τις ενδυναμώσει.

Στάδιο 1. Συγγραφή της αρχικής καταγραφής μέσω της συλλογής δεδομένων από μονόλογους (καταγραφές δεδομένων που ο ερευνητής κρατά αποκλειστικά για τον εαυτό του).

Στάδιο 2. Αρχική ανάλυση αποδομητικού τύπου. Ο ερευνητής προσπαθεί να αποκαλύψει τα νοηματικά στοιχεία εκείνα τα οποία θεωρούνται δεδομένα ή τα ιδεολογήματα που έχουν οι συμμετέχοντες για μια συγκεκριμένη κατάσταση. Στόχος είναι η αποκαλύψει του συστήματος αξιών που υποστηρίζουν συγκεκριμένες καταστάσεις.

Στάδιο 3. Συλλογή δεδομένων από διάλογους. Τα δεδομένα στο στάδιο αυτό δημιουργούνται αλλά και συζητούνται μέσα από την επαφή με τους συμμετέχοντες. Είναι σημαντικό στάδιο γιατί δίνει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να έχουν φωνή.

Στάδιο 4. Ανακάλυψη των σχέσεων του συστήματος. Το συγκεκριμένο στάδιο συσχετίζει την ομάδα που μελετάται με άλλους παράγοντες που επιδρούν σε αυτήν.

Στάδιο 5. Χρήση των σχέσεων του συστήματος με σκοπό την ερμηνεία των ευρημάτων. Εδώ ο ερευνητής προσπαθεί να εξηγήσει τα ευρήματα του πεδίου βάση κάποιας μακρο-κοινωνικής θεωρίας.

Η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών μπορεί να βοηθήσει την εθνογραφική έρευνα με ποικίλους τρόπους.

Οι νατουραλιστικές έρευνες μπορεί να παρουσιάσουν ορισμένα προβλήματα.